

กลไกการพัฒนาประเทศ ผ่านแผนการใช้ที่ดินด้านการเกษตร

ตามนโยบายส่งเสริมเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
(Eastern Economic Corridor: EEC)

“

เจตนารมณ์การดำเนินนโยบาย
ส่งเสริมเขตพัฒนาพิเศษ
ภาคตะวันออก (EEC) เป็น
การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่สำคัญของ
ประเทศ มุ่งเน้นพื้นที่ 3 จังหวัด
(ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง)

”

ความเป็นมา

ไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมที่มีการนำผลผลิตทางการเกษตร เพื่อการบริโภคภายในประเทศและการส่งออกนารายได้เข้าประเทศ โดยมีภูมิภาคตะวันออกเป็นหนึ่งในพื้นที่ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนและยกระดับการพัฒนาขีดความสามารถด้านการเกษตรของประเทศ ด้วยปัจจัยด้านความอุดมสมบูรณ์ทางกายภาพของพื้นที่ทั้งด้านที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ และภูมิรัฐศาสตร์ และความเหมาะสมในการเป็นแหล่งเกษตรกรรม ผลิตพืชอาหารส่งเสริมเศรษฐกิจด้านการเกษตรที่สำคัญของประเทศ

ภาคตะวันออกของประเทศไทย มีพื้นที่ครอบคลุม 7 จังหวัด คือ ตราด จันทบุรี ระยอง ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และสระแก้ว เนื้อที่รวม 21.48 ล้านไร่ (กรมพัฒนาที่ดิน 2568) เป็นพื้นที่เกษตรกรรม 13.23 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 61.60 ลดลงจาก 15.18 ล้านไร่ (จากการสำรวจระหว่างปีพ.ศ. 2553 – 2556) อันเป็นผลสืบเนื่องจากนโยบายส่งเสริมการพัฒนาภาคตะวันออก (Eastern Seaboard: ESB) ที่ได้มีการดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 ส่งผลให้พื้นที่เกษตรกรรมถูกจัดสรรเป็นพื้นที่นิคมและโรงงานอุตสาหกรรม ตลอดจนการขยายตัวของโครงการบ้านจัดสรรเข้าสู่พื้นที่เกษตรกรรมที่เหมาะสม ส่งผลให้พื้นที่เกษตรกรรมในภาคตะวันออกลดลงอย่างต่อเนื่องซึ่งโดยภาพรวมพบว่าพื้นที่เกษตรกรรมลดลง 1,947,417 ไร่ รวมทั้ง ผลกระทบต่อภาคการเกษตร โดยเฉพาะการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร (โสภณ ชมชาญ; 2567)

การดำเนินนโยบายส่งเสริมการพัฒนาภาคตะวันออก (ESB) เป็นโครงการริเริ่มที่ดำเนินการยาวนานกว่า 3 ทศวรรษ จนถึงปัจจุบันได้ถูกยกระดับเป็นนโยบายส่งเสริมเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ซึ่งเป็นหนึ่งในเป้าหมายการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2680) และเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัดภาคตะวันออก เนื้อที่รวม 8,291,250 ไร่ และพื้นที่เกษตรกรรมรวม 5,662,043 ไร่ ตามลำดับ ดังนี้ ชลบุรี (พื้นที่จังหวัด 2,726,875 ไร่; พื้นที่เกษตรกรรม 1,697,908 ไร่) ฉะเชิงเทรา (พื้นที่จังหวัด 3,344,375 ไร่; พื้นที่เกษตรกรรม 2,371,440 ไร่) และระยอง (พื้นที่จังหวัด 2,220,000 ไร่; พื้นที่เกษตรกรรม 1,592,695 ไร่)

เจตนารมณ์การดำเนินนโยบายส่งเสริมเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เป็นการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่สำคัญของประเทศ มุ่งเน้นพื้นที่ 3 จังหวัด (ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง) และพื้นที่ใกล้เคียงให้มีศักยภาพและความพร้อมในการเชื่อมโยงและยกระดับอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ การกระตุ้นให้เกิดการลงทุน การพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจและพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อนำไปสู่การสร้างฐานสะสมการลงทุนและเทคโนโลยี ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ และอนาคตที่ยั่งยืนของประเทศไทย

ข้อมูลการใช้ที่ดิน 7 จังหวัด ภาคตะวันออก

กรอบการดำเนินงาน

รัฐบาลได้เล็งเห็นถึงศักยภาพด้านที่ตั้งของประเทศไทย ซึ่งเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สามารถเชื่อมต่อประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียเข้าด้วยกัน ที่สำคัญ ได้แก่ จีน อินเดีย เกาหลี และญี่ปุ่น สร้างฐานประชากรรวมมากกว่า 3,500 ล้านคน เป็นแหล่งขับเคลื่อนการพัฒนาผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ในสัดส่วนกว่า 32% ของโลก การดำเนินโครงการส่งเสริมเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) จึงถือเป็นโอกาสและศักยภาพทางเศรษฐกิจอันไพศาลของประเทศไทย มีเป้าหมายที่จะยกระดับธุรกิจในประเทศไทยให้เป็นเขตเศรษฐกิจระดับโลก

บทเรียนจากการดำเนินโครงการพัฒนาภาคตะวันออก (ESB) ที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้พื้นที่ในภาคตะวันออก จากเกษตรกรรมไปสู่กิจกรรมอื่น ๆ โดยเฉพาะการใช้เพื่อการอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม ในสัดส่วนที่ขยายตัวเพิ่มมากขึ้นจากเดิม จนเป็นที่ห่วงเกรงว่าอาจนำมาซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและต่อครัวเรือนที่ทำเกษตรอยู่ในพื้นที่ในปัจจุบัน ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนโครงการส่งเสริมเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ให้การใช้ที่ดินเป็นไปอย่างเหมาะสมกับสภาพและศักยภาพของพื้นที่อย่างแท้จริง และช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยโดยรวม

ภาครัฐได้ส่งเสริมและให้การสนับสนุนงบประมาณก่อสร้างการพัฒนาโครงข่ายด้านการคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ เพื่อยกระดับการติดต่อสื่อสารให้สามารถเชื่อมโยงประสานความร่วมมือระหว่างพื้นที่กับภูมิภาคอย่างทั่วถึง ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ รวมทั้ง การกำหนดโครงสร้างด้านสถาบันโดยตราพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561 เป็นกฎหมายแม่บทในการดำเนินการส่งเสริมเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) มีองค์รกำกับเพื่อให้เกิดการบังคับใช้อย่างแน่นอน ต่อเนื่องเป็นระบบ และสอดคล้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ภายใต้มาตรา 29 ของพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561 กำหนดให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.) เป็นองค์กรหลักในการกำหนดกรอบแนวทางการใช้ที่ดินเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เพื่อสร้างความคุ้มครองการใช้พื้นที่การเกษตร ควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม อย่างมีทิศทางและเหมาะสม มีบูรณาการและยั่งยืน โดยการจัดทำนโยบายและแผนภาพรวมเพื่อการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก แผนการใช้ประโยชน์ที่ดินในภาพรวม แผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค แผนการดำเนินงาน และแผนการให้บริการภาครัฐ

“

การดำเนินโครงการส่งเสริม
เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)
จึงถือเป็นโอกาสและศักยภาพ
ทางเศรษฐกิจอันไพศาลของประเทศ
มีเป้าหมายที่จะยกระดับ
ธุรกิจในประเทศไทย
ให้เป็นเขตเศรษฐกิจระดับโลก

”

รวมทั้งได้พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการแล้ว 3 ฉบับ ได้แก่ แผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค แผนพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว และแผนพัฒนาบุคลากร การศึกษา การวิจัย และเทคโนโลยี โดยแผนพัฒนาเมืองใหม่อัจฉริยะน่าอยู่ได้ผ่านความเห็นชอบแล้ว ซึ่งกรอบแผนปฏิบัติการทั้ง 3 ฉบับ ดังกล่าวนั้นได้นำมาเป็นกรอบการจัดทำแผนภาพรวมเพื่อการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ได้นำกรอบแผนปฏิบัติการดังกล่าวนี้ ซึ่งคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกได้มีมติเห็นชอบแผนภาพรวมเพื่อการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ในการประชุมฯ ครั้งที่ 2/2561 เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2561 และต่อมาได้เห็นชอบในหลักการแผนปฏิบัติการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล ในการประชุมฯ ครั้งที่ 4/2561 เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2561 พร้อมทั้งได้เสนอคณะรัฐมนตรีรับทราบ ในการประชุมฯ เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2561 ต่อมา สกพอ. ได้ทำการปรับปรุงแผนภาพรวมฯ โดยนำสาระสำคัญของแผนปฏิบัติการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลมาผนวกรวมเป็นแผนภาพรวมฯ ฉบับสมบูรณ์ และบรรจุเป็นส่วนหนึ่งของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกได้อย่างต่อเนื่อง สามารถยกระดับประเทศไทยเข้าสู่ประเทศพัฒนาแล้ว ในที่สุด

แผนบริหารจัดการด้านการเกษตรในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

กรมพัฒนาที่ดิน ในฐานะหน่วยงานภาครัฐ มีบทบาทในการส่งเสริมการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสมตามศักยภาพของที่ดินเพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืน ได้จัดทำแผนจัดการด้านการเกษตรในเขตพัฒนาพื้นที่ด้านตะวันออก หรือ ECC โดยวิเคราะห์ความเชื่อมโยงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ที่เกี่ยวข้องหลัก คือ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และแผนการปฏิรูปประเทศ คือ ด้านเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นให้ประเทศสามารถยกระดับความสามารถในการแข่งขันในอุตสาหกรรมเกษตร และแผนแม่บท คือ ประเด็น 3 กำหนดให้ภาคเกษตรมีบทบาทเป็นผู้สร้างความมั่นคงด้านอาหาร สร้างรายได้เข้าสู่ประเทศและเป็นแหล่งจ้างงานที่สำคัญ รวมทั้ง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 คือ ยุทธศาสตร์ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืนเป็นสำคัญ ต่อเนื่องถึงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 คือ หมายความว่า 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

การกำหนดเขตการใช้ที่ดินด้านการเกษตรในพื้นที่ภาคตะวันออก (ECC) ได้มีการทบทวน ศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงกายภาพเกี่ยวกับสภาพการใช้ที่ดินระดับพื้นที่ทั้งในภาพรวมและรายจังหวัด เพื่อประเมินสถานการณ์และแนวโน้มความเปลี่ยนแปลงการเกษตรในพื้นที่ ECC ประกอบการกำหนดเขตพื้นที่การเกษตรที่เหมาะสมตามศักยภาพ ซึ่งพบว่าการใช้ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่สวนผลไม้ ไม้ยืนต้น พืชไร่ และนาข้าว ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา ทูเรียน มังคุด และมะม่วง สำหรับสถานการณ์ภาคเกษตรในพื้นที่ ECC รายจังหวัด เป็นดังนี้ ฉะเชิงเทรา มีพื้นที่เกษตรและพื้นที่ชลประทานมากที่สุด พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง และมะม่วง ชลบุรี มีพื้นที่เกษตรน้อยที่สุด พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน ยางพารา และสับปะรด และ ระยอง มีพื้นที่เกษตรในลำดับที่ 2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ทูเรียน ยางพารา และมันสำปะหลัง

ปัญหาที่ดินทางการเกษตรในพื้นที่ ECC สามารถจำแนกได้ 8 ประเด็น ดังนี้ (1) การเสื่อมสภาพของทรัพยากรดิน พื้นที่เกษตรมากกว่าร้อยละ 70 ของ ECC มีปัญหาสภาพดินเสื่อมสภาพ โดยเฉพาะพื้นที่จังหวัด

ฉะเชิงเทรา (2) ระบบชลประทาน ในพื้นที่ ECC มีเขตพื้นที่ชลประทานครอบคลุมเพียงร้อยละ 19.7 (3) คุณภาพและต้นทุนของวัตถุดิบทางการเกษตร ความขาดแคลนเมล็ดพันธุ์พืชและพ่อแม่พันธุ์สัตว์ที่มีคุณภาพ การใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่เหมาะสมกับการเกษตร รวมถึงต้นทุนของปัจจัยการผลิตที่มีราคาสูง (4) ปัญหาแรงงานสูงวัยและการขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยเฉพาะพื้นที่จังหวัดชลบุรีและระยอง (5) การเข้าถึงและยอมรับเทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่มีจำกัด เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ทำการเกษตรขนาดเล็ก ขาดเงินทุนในการจัดซื้อเทคโนโลยี (6) การขาดช่องทางการตลาด ทำให้กำไรสุทธิเกษตรกรซึ่งเป็นการผลิตระดับต้นน้ำมีสัดส่วนน้อย และช่องทางการตลาดแบบออนไลน์ยังพัฒนาไม่สมบูรณ์ และขาดประสิทธิภาพ (7) ขาดช่องทางการเข้าถึงข้อมูลการผลิตและการตลาด และ (8) ขาดความเป็นเจ้าของพื้นที่ทำกิน

การวิเคราะห์ SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) ในการจัดทำแผนจัดการด้านการเกษตรในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) จะช่วยให้เห็นภาพรวมของศักยภาพและความท้าทายได้ชัดเจนขึ้น สามารถสรุปได้ดังนี้ **จุดแข็ง (Strengths)** ภูมิประเทศและภูมิอากาศเหมาะสม โครงสร้างพื้นฐานดีเยี่ยม การสนับสนุนจากภาครัฐ แรงงานในพื้นที่ **จุดอ่อน (Weaknesses)** การใช้ที่ดินแข่งขันกับภาคอุตสาหกรรม ทำให้พื้นที่เกษตรถูกกลดทอนลง การจัดการทรัพยากรไม่ทั่วถึง ขาดการบูรณาการข้อมูล แรงกดดันจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ **โอกาส (Opportunities)** การพัฒนาเกษตรอัจฉริยะ ตลาดส่งออกและการค้าเสรี การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การพัฒนาเกษตรอินทรีย์ **อุปสรรค (Threats)** การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แรงกดดันจากการขยายตัวของเมืองและอุตสาหกรรม การแข่งขันจากต่างประเทศ ปัญหาสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการจัดทำแผนการใช้ที่ดินด้านการเกษตรในพื้นที่ ECC ดังนี้ (1) **การกำหนดเขตพื้นที่เกษตรกรรมถาวร (Agricultural Zoning)** จัดทำแผนผังการใช้ที่ดินที่ชัดเจน โดยกำหนด “เขตเกษตรกรรมถาวร” เพื่อป้องกันการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินไปเป็นอุตสาหกรรมหรือพาณิชยกรรม ใช้ข้อมูลภูมิศาสตร์และภูมิสังคมในการวิเคราะห์ความเหมาะสมของพื้นที่ เช่น

ดิน น้ำ และการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน **(2) ส่งเสริมเกษตรอัจฉริยะ (Smart Agriculture)** สนับสนุนการใช้เทคโนโลยี เช่น IoT, AI, และระบบ GIS ในการบริหารจัดการพื้นที่เพาะปลูก จัดตั้งศูนย์ข้อมูลเกษตรระดับภูมิภาค เพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงข้อมูลแบบเรียลไทม์ เช่น สภาพอากาศ ราคาตลาด และคำแนะนำการเพาะปลูก **(3) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการเกษตร** ปรับปรุงระบบชลประทานและการจัดการน้ำให้ครอบคลุมพื้นที่เกษตร สร้างเส้นทางโลจิสติกส์เฉพาะสำหรับการขนส่งผลผลิตทางการเกษตรจากแหล่งผลิตสู่ตลาดหรือท่าเรือ **(4) สนับสนุนเกษตรกรอินทรีย์และการรับรองมาตรฐาน** ส่งเสริมการเปลี่ยนผ่านจากเกษตรเคมีสู่เกษตรอินทรีย์ โดย

ให้เงินสนับสนุนและการอบรมพัฒนาระบบรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ **(5) สร้างระบบตลาดและการเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรม** พัฒนาแพลตฟอร์มตลาดออนไลน์สำหรับสินค้าเกษตรในพื้นที่ EEC ส่งเสริมการเชื่อมโยงระหว่างภาคเกษตรกับอุตสาหกรรมแปรรูป เช่น อาหาร ฟาร์มา และไบโอเทคโนโลยี และ **(6) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและการพัฒนาอย่างยั่งยืน** ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการวางแผนการใช้ที่ดิน จัดตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน เพื่อกำกับดูแลการใช้ที่ดินอย่างโปร่งใส

บรรณานุกรม

กลุ่มสารสนเทศการเกษตร 2568 **ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระยอง ประจำปี 2566/2567** สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระยอง

กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด **แผนพัฒนาจังหวัดฉะเชิงเทรา (พ.ศ. 2566 - 2570) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569** สำนักงานจังหวัดฉะเชิงเทรา

กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด **แผนพัฒนาจังหวัดชลบุรี พ.ศ.2566-2570** ฉบับทบทวน พ.ศ. 2568 สำนักงานจังหวัดชลบุรี

กองแผนงาน 2560 **ยุทธศาสตร์กรมพัฒนาที่ดิน ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)** กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
คณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.) 2562 **แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด พ.ศ. 2561-2565** ฉบับทบทวน
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ 2560 **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย** สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพฯ
คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ 2561 **ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)** สำนักงานเลขาธิการของ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

คณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร **ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ตุลาคม 2564** แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาการเกษตร
ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2566-2570 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ราชกิจจานุเบกษา วันที่ 17 พฤศจิกายน 2560 เล่ม 134 ตอนพิเศษ 281 ง หน้า 14-16 การจัดตั้งกลุ่มจังหวัดและกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด คณะกรรมการนโยบายการบริหารงาน จังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ

ราชกิจจานุเบกษา **ประกาศคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เรื่อง แผนผังการใช้ประโยชน์ในที่ดิน และแผนผังการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2562** เล่ม 136 ตอนพิเศษ 301 ง 9 ธันวาคม 2562

ราชกิจจานุเบกษา **ประกาศคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เรื่อง แผนผังการใช้ประโยชน์ในที่ดิน และแผนผังการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563** เล่ม 137 ตอนพิเศษ 305 ง 30 ธันวาคม 2563

ราชกิจจานุเบกษา **พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561** เล่ม 135 ตอนที่ 34 ก 14 พฤษภาคม 2561
สำนักงบประมาณของรัฐบาล 2563 **รายงานวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563** จังหวัดและกลุ่มจังหวัด (แผนงานยุทธศาสตร์ส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ) สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พฤศจิกายน 2561 **รายงานสรุปผู้บริหาร : แผนภาพรวมเพื่อการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก** คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบในการประชุมเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2561

สำนักงานจังหวัดฉะเชิงเทรา 2568 **ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดฉะเชิงเทรา**

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ **แผนพัฒนาจังหวัดระยอง 2566-2570** ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567
สำนักงานจังหวัดระยอง

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2561 **แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** สำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2565 **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสาม พ.ศ. 2566-2570**
สำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร 2560 **ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) และแผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร 2568 **ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2567 และแนวโน้มปี 2568** กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร กรุงเทพฯ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร 2568 **รายงานภาวะเศรษฐกิจการเกษตร ภาคตะวันออกปี 2567 และแนวโน้มปี 2568** สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 6 จังหวัดชลบุรี